

TAIVASSALON KUNNAN
OPIKELUHUOLTOSUUNNITELMA

2023-2024

SISÄLLYS

1. Johdanto ja opiskeluhuollon kokonaisuus
2. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta ja käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista
  - 2.1 esiopetuksessa
  - 2.2 perusopetuksessa
3. Opiskeluhuollon järjestäminen esiopetuksessa
  - 3.1 yhteisöllinen opiskeluhoito
  - 3.2 yksilöllinen opiskeluhoito
4. Opiskeluhuollon järjestäminen perusopetuksessa
  - 4.1 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi
  - 4.2 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoito)
    - 4.2.1 Koulukuraattoripalvelut
    - 4.2.2 Koulupsykologipalvelut
    - 4.2.3 Kouluterveydenhoitopalvelut
    - 4.2.4 Koulusosionomi

5. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden ja heidän perheidensä sekä muiden tahojen kanssa

5.1 esiopetuksessa

5.2 perusopetuksessa

6. Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

7. Kriisisuunnitelma

8. Poissaoloihin puuttumisen malli perusopetuksessa

9. Opiskeluhoitosuunnitelman seuranta ja omavalvonta

9.1 esiopetuksessa

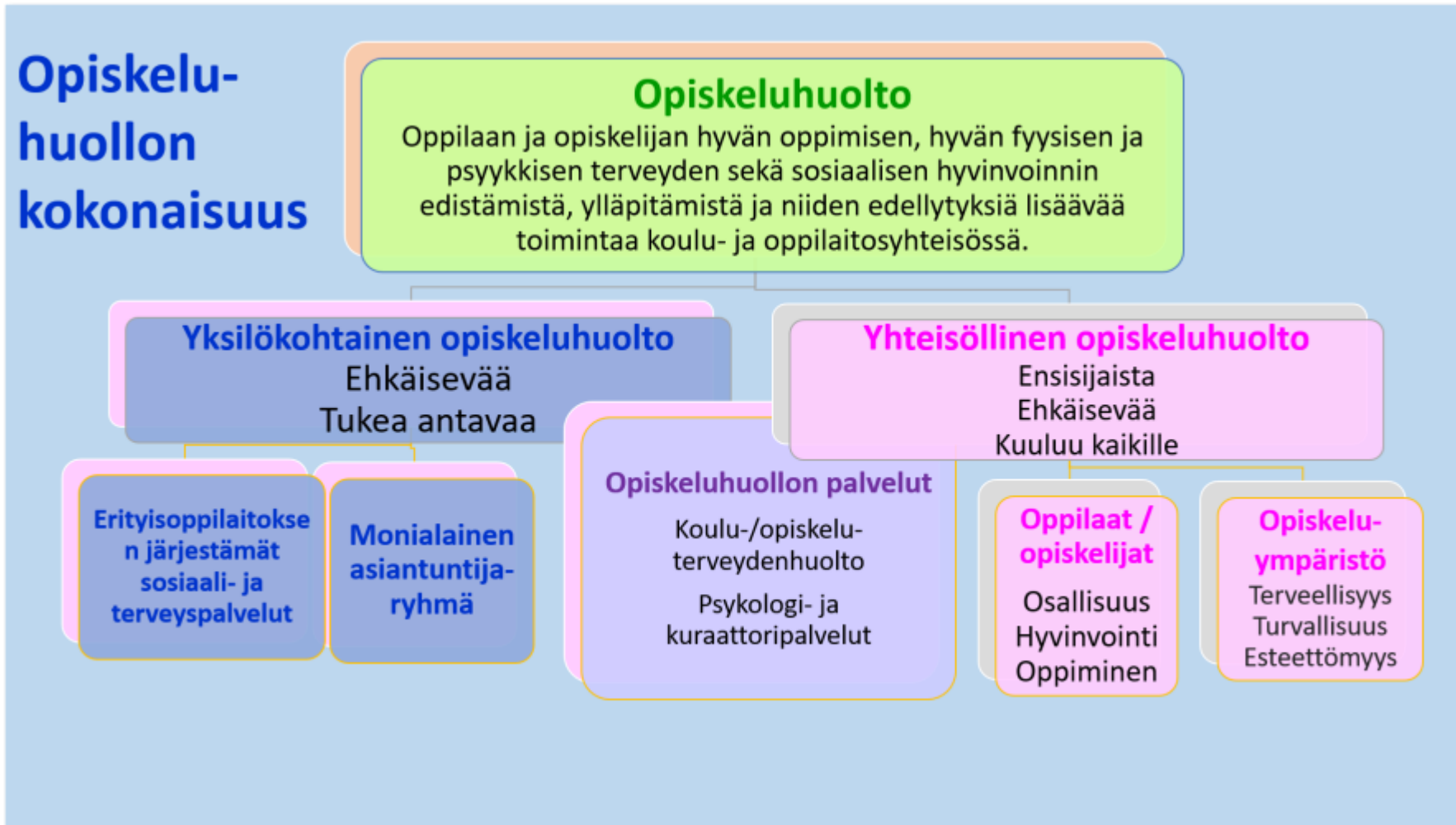
9.2 perusopetuksessa

10. Liitteet

1. JOHDANTO

- Opiskeluhuollolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä.
- Opiskeluhuoltoa on sekä perusopetuslaissa tarkoitettu oppilashuolto että lukiolaissa ja ammatillisesta koulutuksesta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijahuolto.
- Opiskeluhuollon tavoitteena on edistää oppilaiden ja opiskelijoiden ja koko koulu- tai opiskeluyhteisön ja -ympäristön hyvinvointia, huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä ja opiskelijoiden osallisuutta. *Tavoitteena on myös turvata yksilökohtainen varhainen tuki kaikille sitä tarvitseville.*
- Opiskeluhuolto jakautuu yhteisölliseen ja yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon. Yhteisöllinen opiskeluhoolto on ensisijaista ja ehkäisevää ja se kuuluu kaikille. Yksilökohtainen opiskeluhoolto on ehkäisevää ja tukea antavaa.
- Koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma. Taivassalon kunnassa on yksi perusopetuksen oppilaitos. Tämä opetuksenjärjestäjän opiskeluhooltosuunnitelma toimii myös oppilaitoskohtaisena opiskeluhooltosuunnitelmana Taivassalon yhtenäiskoululle ja esiopetuksen opiskeluhooltosuunnitelmana Päiväkotijon Pikkuopijun esiopetusryhmille. Suunnitelma liitetään osaksi lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa.
- Tavoitteena Taivassalon kunnassa on luoda mahdollisimman tasavertaiset mahdollisuudet kasvamiselle, kehitykselle sekä oppimiselle unohtamatta yleistä hyvinvointia. Huoltajien ja koulun vuorovaikutuksen ja yhteistyön merkityksen korostaminen ja tiivistäminen kuuluu olennaisena osana varhaisen puuttumisen malliin ja opiskeluhuollon järjestämisen peruseriaatteisiin.

Opiskelu- huollon kokonaisuus (Opetushallitus)

2. ARVIO OPISKELUHUOLLON KOKONAISTARPEESTA JA KÄYTETTÄVISSÄ OLEVISTA OPISKELUHUOLTOPALVELUISTA

2.1 esiopetuksessa

- Taivassalon esiopetuksessa opiskelee 15 lasta (17.8.2023), joista tehostetun tuen lapsia on 2 ja maahanmuuttotaustaisia lapsia 2.
- Lapsella on oikeus saada maksutta opiskeluhoolto, jota opetukseen osallistuminen edellyttää.
- Opiskeluhoolto liittyy kiinteästi esiopetuksen tehtävään edistää lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen edellytyksiä.
- Opiskeluhooltotyössä otetaan huomioon lapsen edun ensisijaisuus.
- Opiskeluhoolto toteutetaan opetustoimen ja Varhan suunnitelmallisena yhteistyönä lasten ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Opiskeluhoolto on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ammattilaisten yhteinen tehtävä.
- Lisäksi esiopetusikäisillä lapsilla on oikeus seuraaviin Varhan tarjoamiin opiskeluhooltopalveluihin:
  - Ikäryhmälle tarkoitetut neuvolapalvelut
    - Säännölliset neuvolakäynnit kerran vuodessa ja tarvittaessa useammin
  - Kuraattoripalvelut
    - Koulukuraattori vierailee esiopetuksessa tarvittaessa
  - Psykologipalvelut
    - Koulupsykologi vierailee esiopetuksessa tarvittaessa

2.2 perusopetuksessa

- Taivassalon yhtenäiskoulussa opiskelee 171 oppilasta (10.8.2023), joista tehostetun tuen oppilaita on 16, erityisen tuen oppilaita on 13 ja vammaisoppilaita on 1.
- Opetussuunnitelman perusteet velvoittavat tarjoamaan oppilaalle riittävät palvelut, joilla turvataan oppimisen edistyminen.

Opiskeluhoitopalveluita tulee hyvinvointialueelta (Varha) seuraavasti:

- koulukuraattori: 1 päivä/vko, tarvittaessa enemmän
- koulupsykologi: 1 päivä/vko
- kouluterveydenhoitaja: 2 päivää/vko

Lisäksi Taivassalon yhtenäiskoululla on tarjolla koulusosionomin resurssia 5 päivää viikossa ja koulupsykykkarin (psykiatrinen sairaanhoitaja) palveluita (Varha) 1-2 päivää viikossa 4.-9.luokkalaisille oppilaille.

Oppilaiden hyvinvointia ja opiskeluhuollon tarpeita kartoitetaan mm. seuraavilla mittareilla:

KiVa Koulu-kysely

- KiVa Koulu® on valtakunnallinen kiusaamisen vastaiseksi työvälineeksi kehitetty toimenpideohjelma. KiVa -kysely toteutetaan vuosittain kevätlukukaudella. Kysymykset liittyvät kaverisuhteisiin ja hyvinvointiin.

Kouluterveyskysely

- Kouluterveyskysely tuottaa maakunnallista ja paikallista seurantatietoa eri ikäisten lasten ja nuorten hyvinvoinnista, terveydestä, koulunkäynnistä ja opiskelusta, osallisuudesta sekä avun saamisesta ja palveluista. Kyselyyn vastaavat perusopetuksen 4., 5., 8. ja 9. luokkien oppilaat. Kouluterveyskysely toteutetaan joka toinen vuosi. Haasteena on mittarin luotettavuus vähäisellä vastaajamäärällä tai vastausten puuttuminen kokonaan.

Move! -mittaukset

- Move! on perusopetuksen 5. ja 8. vuosiluokkien oppilaille tarkoitettu fyysisen toimintakyvyn valtakunnallinen mittaus- ja palautejärjestelmä, jonka keskeisenä tarkoituksena on kannustaa omatoimiseen fyysisestä toimintakyvystä huolehtimiseen. Move! -mittaustuloksia hyödynnetään esimerkiksi koulujen liikunnanopetuksessa, kouluterveydenhuollon järjestämässä terveystarkastuksissa sekä valtakunnallisten, alueellisten ja paikallisten hyvinvointitoimenpiteiden suunnittelussa, seurannassa ja arvioinnissa.

Koulun oma hyvinvointikysely suoritetaan kerran lukuvuodessa. Kyselyn avulla mitataan mm. kouluviihtyvyyttä, vuorovaikutussuhteita koulun sisällä, hyvinvointiin sekä oppimiseen liittyviä asioita ja kiusaamisen esiintyvyyttä.

3. OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN ESIOPETUKSESSA

3.1 Toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi esiopetuksessa

Yhteisöllinen opiskeluhuolto on tärkeä osa esiopetuksen toimintakulttuuria ja sen kehittäminen edellyttää johtamista. Esiopetuksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu esiopetusyhteisön hyvinvoinnista.

Esiopetuksen yhteisölliseen opiskeluhuoltoryhmään kuuluvat varhaiskasvatuksen johtaja, varhaiskasvatuksen erityisopettaja ja esiopetuksen opettaja sekä tarvittaessa koulukuraattori, koulupsykologi sekä lasten neuvolan terveydenhoitaja. Varhaiskasvatuksen johtaja johtaa esiopetuksen yhteisöllisen opiskeluhuoltoryhmän toimintaa.

Ryhmän tehtävänä on seurata ja kehittää yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen, turvallisen ja esteettömän oppimisympäristön syntymistä, edistää mielenterveyttä ja oppimista sekä ehkäistä syrjäytymistä.

Esiopetuksen yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä kokoontuu kaksi kertaa lukuvuodessa. Opiskeluhoitoryhmän koollekutsujana toimii varhaiskasvatuksen johtaja.

Hyvinvointialue vastaa neuvolapalveluiden sekä opiskeluhuollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä.

3.2 Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi esiopetuksessa (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

- Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan ikäryhmälle tarkoitettuja neuvolapalveluja, opiskeluhoollon kuraattori- ja psykologipalveluja sekä yksittäistä lasta koskevaa monialaista yksilökohtaista opiskeluhoiltoa, jota toteutetaan monialaisessa asiantuntijaryhmässä.
- Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa seurataan ja edistetään lapsen kokonaisvaltaista terveyttä, hyvinvointia, osallisuutta ja oppimista, ehkäistään ongelmia ja tarjotaan varhaista tukea.
- Yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen.
- Lapsen osallisuus ja toivomukset otetaan huomioon toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti.
- Lapsella on oikeus psykologi- tai kuraattoripalveluihin säädetyssä määräajassa. Palvelut on järjestettävä siten, että lapselle tarjotaan mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun joko psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä esiopetuksen työpäivänä. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana esiopetuksen työpäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.
- Opiskeluhoiltopalveluista kerrotaan huoltajille syksyn alussa esiopetuksen vanhempainillassa sekä esiopetuksen vuosisuunnitelmassa. Esiopetuksen henkilöstöllä on velvollisuus ohjata huoltajia opiskeluhoiltopalveluihin.
- Yksilökohtainen opiskeluhoolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen. Yksittäisen lapsen tueksi kootaan monialainen asiantuntijaryhmä. Ennen monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamista esiopetuksen opettaja pyytää huoltajalta kirjallisen suostumuksen asian käsittelyyn ja keskustelelee huoltajan osallistumisesta asiantuntijaryhmän työskentelyyn. Huoltajan suostumuksen jälkeen esiopetuksen opettaja kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän.
- Yksittäistä lasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoilto kertomus. Esiopetuksen opettaja kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoilto kertomukseen. Opiskeluhoilto kertomus liitetään varhaiskasvatuksen sähköiseen järjestelmään. Esiopetuksen opiskeluhoilto rekisterin vastuuhenkilönä toimii varhaiskasvatuksen johtaja.
- Huoltajat toimittavat lääkärin todistuksen lapsen erityisruokavaliosta varhaiskasvatuksen johtajalle. Esiopetuksen aikana tarvittavista lääkityksistä laaditaan lapsikohtainen lääkehoitosuunnitelma, joka liitetään varhaiskasvatuksen sähköiseen järjestelmään. Lääkehoitosuunnitelma laaditaan yhteistyössä huoltajien, esiopetuksen opettajan, varhaiskasvatuksen johtajan ja terveydenhuollon asiantuntijoiden kanssa.

4. OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN PERUSOPETUKSESSA

4.1 Koulu yhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskelu huollon edistämiseksi

Hyvä koulupäivä on kokonaisuus, joka muodostuu, kun koulussa työskentelevät aikuiset toimivat yhdessä oppimisen ja turvallisuuden tukemiseksi yhteistyössä huoltajien kanssa.

Hyvinvoivan lapsen/oppilaan ja koulu yhteisön perustana ovat lainsäädäntö ja toimintaa ohjaavat arvot ja periaatteet. Opiskelu huolto ja kolmiportainen tuki kulkevat oppilaan rinnalla limittäin toinen toistaan tukien.

Opiskelu huollon palvelut ja moniammatillisuus perustuvat lainsäädäntöön. Hyvinvointialue tuottaa opiskelu huoltopalveluista valtaosan ja määrittelee myös ohjausryhmän kokoonpanon.

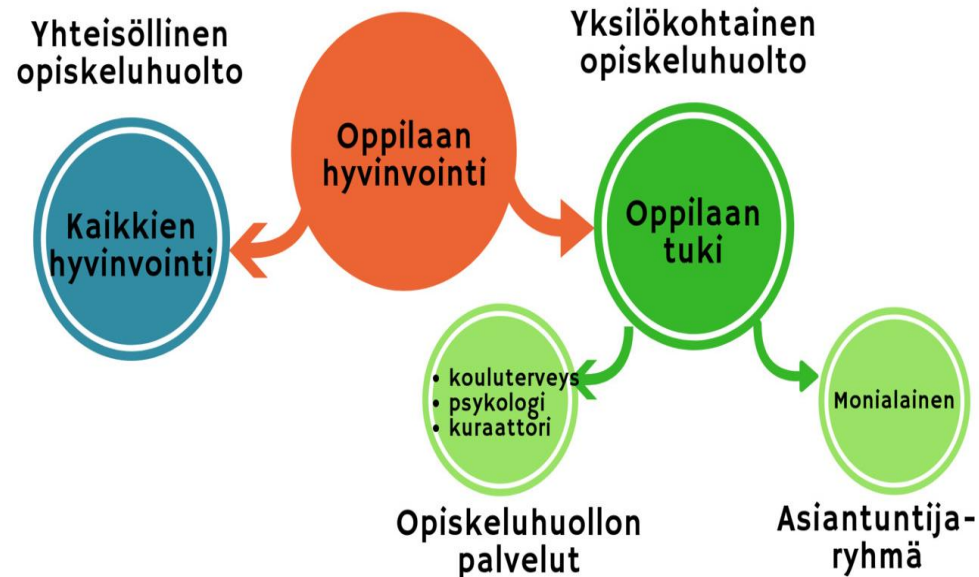
Perusopetuksen yhteisölliseen opiskelu huoltoryhmään kuuluu rehtori-sivistystoimenjohtaja, erityisopettajat, kouluterveydenhoitaja, koulusosionomi, koulukuraattori ja koulupsykologi. Mukaan kutsutaan tarvittaessa myös vanhempien ja opiskelijoiden edustaja.

Ryhmän tehtävänä on vastata yhteisöllisen opiskelu huollon suunnitelman mukaisesta toiminnasta, sen kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Ryhmä vastaa yhteisöllisen opiskelu huollon tiedottamisesta henkilöstölle ja opiskelijoille.

Hyvinvointialue vastaa opiskelu huollon psykologi- ja kuraattoripalvelujen sekä koulu- ja opiskelu terveydenhuoltopalvelujen järjestämisestä opiskelijoille.

Yhteisöllisessä opiskelu huoltoryhmässä käydään läpi yleisiä oppimisympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja sosiaalista vuorovaikutusta sekä oppimista käsitteleviä asioita.

4.2 TOIMENPITEET TARVITTAVIEN TUKITOIMIEN JÄRJESTÄMISEKSI

YKSILÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

- Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon sisältyvät koulu- ja opiskeluterveydenhuollon palvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut. Siihen kuuluu myös monialainen asiantuntijaryhmä, joka kootaan tapauskohtaisesti oppilaan tueksi. Myös opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettävät sosiaali- ja terveyspalvelut erityisoppilaitoksissa ovat osa yksilökohtaisen oppilashuollon kokonaisuutta.
- Yksilökohtainen oppilashuolto perustuu aina vapaaehtoisuuteen ja sen toteuttaminen edellyttää suostumusta.
- Oppilaalla ja opiskelijalla on oikeus psykologi- tai kuraattoripalveluihin säädetyssä määräajassa. Palvelut on järjestettävä siten, että oppilaalle ja opiskelijalle tarjotaan mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun joko psykologin tai kuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä. Jos asia on kiireellinen, keskustelu on järjestettävä samana tai seuraavana koulupäivänä. Asian kiireellisyyden arvioi psykologi tai kuraattori.
- Taivassalon yhtenäiskoulussa toimii psykologin ja kuraattorin lisäksi psykiatrinen sairaanhoitaja. Hyvinvointialueen ohjeistuksen mukaan hän ei ole osa opiskeluhoollon tiimiä, mutta hänet voi tarvittaessa kutsua mukaan asiantuntijana.

4.2.1 KOULUKURAATTORIPALVELUT

Koulukuraattori tekee oppimisyhteisön hyvinvointiin ja yhteistyöhön liittyvää työtä. Hän on läsnä yhteisöllisessä oppilashuoltoryhmässä. Kuraattorin asiantuntemusta tarvitaan yleensä esim. pohdittaessa yhteisön ja ympäristön turvallisuutta ja hyvinvointia, opiskeluhuollon toimintamallien kehittämistä, kiusaamisen vastaista tai kriisien hoitamista koskevien suunnitelmien tekemistä tai kodin ja koulun välistä tai muun nivelvaiheen yhteistyötä järjestettäessä.

Kuraattori tarjoaa koulun opettajille konsultatiivista tukea yhteisöllisen oppilashuoltotyön toteuttamiseen tarjoten erilaisia materiaaleja ja mahdollisesti ohjauksellista tukea kyseisten tuntien vetämiseen. Kuraattori pitää yllä keskustelua oppilaan ja huoltajan näkökulmasta rohkaisten henkilökuntaa monialaisempaan näkökulmaan yhteistyössään oppilaiden ja perheiden kanssa. Kuraattori osallistuu sen ollessa aikataulujen osalta mahdollista koulun toteuttamiin ja suunnittelemiin luokka- ja koulukohtaisiin ryhmäytyksiin. Kuraattori pyrkii olemaan läsnä ja aktiivinen koulun järjestämissä huoltajille osoitetuissa tilaisuuksissa.

Kuraattorin tukitapaamisia omanneiden oppilaiden huoltajiin kuraattori on puhelimitse ja salatuin sähköpostiviestein yhteydessä pitäen yllä yhteistyötä huoltajien kanssa. Kuraattori osallistaa oppilasta kyseisen yhteistyön määrittelemiseen siten, että oppilaalla on oikeus ikätasoisesti rajata kuraattorin kotiin viemiä asioita ja tapaamisella käsiteltyjä teemoja. Sen ollessa lapsen edun mukaista, kuraattori toteuttaa viranomaisyhteistyötä eri viranomaisstahojen kanssa keskustellen siitä mahdollisuuksiensa ja lapsen edun sen salliessa oppilaan ja tämän huoltajien kanssa. Kuraattori toimii viranomaisyhteistyössä yksilökohtaisesti ja viranomaisilta saamiensa ohjeistusten mukaisesti.

Kuraattori toimii koululla tiiviissä yhteistyössä opettajien kanssa. Opettajat ovat lain puitteissa velvoitettuja informoimaan kuraattoria kokemistaan huolista oppilasta kohtaan. Kyseisestä huolesta ja sen saattamisesta kuraattorin tietoon ollaan koulun toimesta yhteydessä oppilaaseen itseensä ja huoltajiin. Oppilaalla on ikä- ja kehitystasonsa huomioiden lain puitteissa oikeus kieltää huoltajaa osallistumasta tiettyyn itseään koskevaan oppilashuollolliseen asiaan sekä tietojen luovuttamisen kyseisestä aiheesta huoltajalle. Kuraattori määrittelee kyseisenkaltaisessa tilanteessa yksilökohtaisesti toimintatavan, mikä on kuraattorin kokemuksen mukaan lapsen etua parhaiten vastaava. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää oppilasta vastaanottamasta oppilashuollollisia palveluita, mutta huoltajan näkökulmaa tulee kunnioittaa.

Jos opettaja kokee kurinpitotilanteen vaativan oppilashuollon tukea, hän välittää tilanteesta tiedon oppilaalle, tämän huoltajille ja kuraattorille. Kuraattori tarjoaa asianosaisille mahdollisuutta kuraattorin tukitapaamisiin ollen yhteydessä oppilaan sopiman mukaisesti tämän huoltajiin. Kuraattori keskustelee oppilaan kanssa tapahtuneesta ja vie oppilaan näkemystä tämän luvalla opettajan tietouteen tarjoten opettajalle mahdollisuutta käsitellä asiaa uusien näkökulmien tarjoamin keinoin. Kuraattori on läsnä tapaamisissa, jotka kootaan tilanteiden uusiessa ja koulun toimiessa omien järjestyssääntöjensä ja sääntöjensä toimintamallien mukaisesti, mikäli tämä sopii oppilaalle ja huoltajalle. Tapaamisissa kuraattori tarjoaa omaa ammattiaitoaan tasa-arvoisen ja rakentavan, tilannetta eteenpäin vievän keskustelun tueksi.

Kouluilla voi tulla esiin tilanteita, joissa tulee ilmi oppilaan päihteiden käyttö. Huoli päihteiden käytöstä on otettava puheeksi huoltajan kanssa. Oppilaalle voidaan tarjota kuraattorin tukitapaamisia yhteistyössä huoltajan kanssa ja/tai kutsua huoltaja keskustelemaan oppilashuoltoryhmän kanssa tilanteesta, jotta selvitetään, onko huolelle oppilaasta aihetta ja millä toimenpiteillä oppilasta ja huoltajaa olisi mahdollista tukea.

Kuraattoriin saa yhteyden sähköpostitse ja puhelimitse.

4.2.2 KOULUPSYKOLOGIPALVELUT

Koulupsykologin työtehtävät liittyvät oppilaiden kehitykseen, oppimiseen sekä psyykkiseen hyvinvointiin. Koulupsykologi tekee ennaltaehkäisevää työtä muun muassa tarjoamalla konsultaatioita sekä perheille että koulun henkilökunnalle. Koulupsykologi tarjoaa asiantuntija-avun oppilaiden kehitykseen ja hyvinvointiin liittyen ja harkinnan mukaan myös keskusteluapua. Koulupsykologi ohjaa tarvittaessa oppilaan jatkotutkimuksiin.

Koulupsykologin keskeisintä työkenttää ovat oppilaiden oppimiseen liittyvät vaikeudet. Koulupsykologin työhön kuuluvat mm. oppilasta ja oppilaan tilannetta koskevien tutkimusten ja arvioiden tekeminen, perusopetuksen henkilöstön konsultointi oppilasta tukevien toimintatapojen löytämiseksi sekä oppilaan ja vanhempien ohjaus ja neuvonta.

Tarvittaessa koulupsykologi ohjaa oppilaan ja huoltajan muiden palveluiden piiriin. Koulupsykologi tarjoaa psykologipalveluja myös varhaiskasvatukselle.

Koulupsykologi on koululla lähtökohtaisesti yhtenä päivänä viikossa, ajankohdat joustavat sovittujen tapaamisten mukaan. Yhteydenotot ja ajanvaraukset puhelimitse ja sähköpostiviestein, salattuna, jos sisältävät henkilötietoja. Ajantasaiset yhteystiedot koulun ylläpitämässä tiedotteissa.

4.2.3 KOULUTERVEYDENHOITOPALVELUT

Kouluterveydenhuolto on lakisääteinen terveystyö perusopetuksen oppilaille ja heidän perheilleen. Hyvinvointialueen on järjestettävä kouluterveydenhuollon palvelut ja palvelut ovat saatavilla koulussa. Kouluterveydenhoitoa toteuttavat terveydenhoitaja ja lääkäri.

Kouluterveydenhuolto on osa perusterveydenhuoltoa ja palvelu on maksutonta. Kouluterveydenhuollossa jatketaan neuvolassa alkanutta lapsen kasvun, kehityksen ja hyvinvoinnin sekä koko perheen ja vanhempien hyvinvoinnin seurantaa ja tukemista.

Kouluterveydenhuollon tehtäviin sisältyy:

Oppilaan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen, oppilaan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhuollon toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen.

Taivassalon koululla toimii yksi terveydenhoitaja, jonka työaika on jaettu Taivassalon, Vehmaan ja Kustavin koulujen kesken. Laki säätelee, että kouluterveydenhoitajan vastaanotolle on oltava mahdollisuus päästä ilman ajanvarausta. Vastaanotolle voi hakeutua myös ilman ajanvarausta koulupäivän aikana.

Pääosin terveydenhoitajan työaika kuluu terveystarkastuksien tekemiseen. Kouluterveydenhoitaja on Taivassalon yhtenäiskoululla noin kahtena päivänä viikossa. Tämän lisäksi virka-aikaan tavoitettavissa myös puhelimitse.

Luokilla 1, 5 ja 8. terveystarkastukset toteutetaan laajoina, ja vanhemmat pyydetään mukaan tarkastukseen. Oppilas ja huoltajat täyttävät tarkastukseen terveystarkastuslomakkeen. MOVE- mittaukset kuuluu myös 5- ja 8- luokkien tarkastukseen.

Tarkastuksissa arvioidaan monipuolisesti oppilaan fyysistä ja psykososiaalista terveydentilaa, hyvinvointia ja oppimista. Terveystarkastuksissa selvitetään lisäksi vanhempien ja koko perheen hyvinvointia. Terveystarkastukseen sisältyy yksilöllistä terveysneuvontaa. Terveystarkastukseen sisältyy opettajan antama arvio oppilaan selviytymisestä ja hyvinvoinnista koulussa.

Laajojen terveystarkastusten välillä terveydenhoitaja tapaa kunkin oppilaan vuosittain terveystarkastuksessa. Oppilaan kanssa keskustellaan kuulumisista, fyysisestä ja psyykkisestä hyvinvoinnista ja kysytään mieltä askarruttavia asioita sekä tehdään tarvittavat tutkimukset. Iän ja kehitystason sekä yksilöllisen tarpeen mukainen terveysneuvonta sisältyy tapaamisiin. Kouluterveydenhuollossa voidaan tavata oppilaita ja perheitä myös yksilöllisen tarpeen mukaisesti.

Suun määräaikaisten terveystarkastukset järjestetään ensimmäisellä, viidennellä ja kahdeksannella luokalla. Näiden lisäksi tarkastuksia tehdään yksilöllisen tarpeen mukaan. Erityisruokavaliot tarkistetaan vuosittain. Vanhempien vastuulla on ilmoittaa muutoksista kesken vuotta terveydenhoitajalle, joka välittää tiedon edelleen keittiölle.

Lisäkäynneillä voidaan perehtyä tarkempaa selvittelyä vaativiin asioihin, arvioida erityisen tuen tarvetta sekä seurata fyysistä ja psyykkistä terveystarkastus- ja hyvinvointitilannetta, kasvua ja kehitystä tai perheen tilannetta terveystarkastusten välillä.

Lisäkäynnit mahdollistavat myös tarvittavien lisätutkimusten käynnistämisen ja tuen tarjoamisen. Terveystarkastuksiin osallistuminen on vapaaehtoista.

Äkillisiä sairastumisia ja tapaturmia lukuun ottamatta ei sairaanhoito kuulu kouluterveydenhuollon tehtäviin, vaan lapsen hoito tapahtuu normaalikäytännön mukaisesti terveysasemalla tai yksityisellä lääkäriasemalla. Paikalla ollessaan ensiavun järjestämisen ja hoitotoimien tarpeen määrittelee kouluterveydenhoitaja. Muulloin avun järjestää lähinnä oleva aikuinen, yleensä opettaja. Kiireellisissä asioissa otetaan yhteyttä terveysasemalle tai lähimpään ensiapuun.

Koulupäivän aikana mahdollisesti tarvittavasta kipulääkityksestä vastaa kouluterveydenhoitaja, eikä opettajanhuoneen ensiapukaapin sisältöön kuulu lääkkeitä. Mikäli oppilaalla on jokin pitkäaikaissairaus, mikä vaatii lääkehoitoa myös koulupäivän aikana, sovitaan käytännöistä yksilöllisesti. Oppilaan lääkkityksen järjestäminen ja lääkkeiden antaminen on aina lähtökohtaisesti huoltajan vastuulla ja ensisijaisesti pyritäänkin siihen, ettei oppilaan tarvitsisi koulupäivän aikana lääkettä ottaa.

4.2.4 Koulusosionomi

Yhteiskunta- ja perherakenteiden muuttuessa ja lasten ja nuorten ongelmien lisääntyessä koulu ja sen henkilökunta tarvitsevat moniammatillista apua oppilaiden kasvun tukemiseen ja kasvatustehtävästä suoriutuakseen. Taivassalon kunta on panostanut tähän palkkaamalla Yhtenäiskouluun koulusosionomin, joka työskentelee koulun rehtorin alaisena. Koulusosionomilla on oma huone koulun terveydenhoitajan vieressä ja hän on koululla pääsääntöisesti viisi päivää viikossa.

Tärkeimpiä osa-alueita koulusosionomin perustehtävässä on varhainen puuttuminen, oppilaan kokonaisvaltainen ohjaus ja monialainen yhteistyö sekä tiedon välittäminen eri toimijoiden kesken. Koulusosionomi työskentelee opettajan rinnalla sosiaalialan ammattilaisena ja koulun moniammatillisessa tiimissä yhdessä muiden lasten ja nuorten asioita hoitavien ammattilaisten kanssa. Koulusosionomin tehtävänä on olla näkyvillä ja läsnä koululaisten arjessa, jolloin hän tulee tutuksi oppilaille ja madaltaa kynnystä lähestyä huolenaiheiden kanssa.

Selkeimpänä työtehtävänä koulusosionomille on tullut oppilaiden arjen tuki juuri oppituntien aikana. Työskentely tapahtuu oppitunneilla opettajan työparina esimerkiksi ohjaamalla oppilasta, joka kaipaa tukea tunnilla jaksamiseen ja käyttäytymiseen. Sosionomilla on koulutuksensa puolesta erilaista osaamista kuin opettajilla tai koulunkäynninohjaajilla, ja hänen käytettävissään on työmenetelmiä ja asiantuntemusta koululaisten ja heidän perheidensä hyvinvoinnin tukemiseksi ja edistämiseksi.

Koulukuraattorin säännöllisten tapaamisten rinnalla koulusosionomi on oppilaan tukena päivittäin ja pystyy tarttumaan hetkeen sekä kuuntelemaan oppilaan sen hetkisiä ongelmia, kun koulukuraattorin työ painottuu oppilaan pidemmän ajan haasteiden korjaamiseen.

Koulusosionomin tavoittaa Wilmasta, puhelimitse ja sähköpostilla.

5. YHTEISTYÖN JÄRJESTÄMINEN OPPILAIDEN JA HEIDÄN PERHEIDENSÄ SEKÄ MUIDEN TAHOJEN KANSSA

5.1 ESIOPETUKSESSA

- Opiskeluhoolto on kaikkien esiopetuksessa työskentelevien ja opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten yhteinen tehtävä. Lasten, huoltajien, esiopetuksen henkilöstön ja opiskeluhoitopalvelujen työntekijöiden sekä yhteistyötahojen osallisuus opiskeluhoollon toimintatapojen suunnittelussa, toteuttamisessa ja arvioinnissa on opiskeluhoollissa keskeistä.
- Opiskeluhoitosuunnitelman laatimisessa ja yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamisessa osallistetaan lapsia ja huoltajia erilaisten kyselyiden ja keskustelujen avulla. Esiopetuksen henkilöstön kanssa käydään läpi opiskeluhoollollisia asioita viikoittaisissa palaverissa.
- Esiopetuksen ja muun henkilöstön kanssa perehdytään opiskeluhoitosuunnitelmaan ja osallistutaan mahdollisiin koulutuksiin.
- Varhaiskasvatuksen erityisopettaja on yhteydessä tarvittaviin moniammatillisiin yhteistyötahoihin tehostetun ja erityisen tuen sekä sairaalaopetuksen osalta sekä toimii koollekutsujana yhteistyöpalaverissa. Varhaiskasvatuksen erityisopettaja kirjaa tiedot lapsen tuen asiakirjoihin varhaiskasvatuksen sähköiseen järjestelmään.
- Esiopetuksen opettaja on tarvittaessa yhteydessä Varhan tarjoamiin lasten hyvinvointia tukeviin tahoihin, esimerkiksi perheneuvola, lastensuojelu ja erikoissairaanhoido.
- Opiskeluhoitopalveluiden periaatteista ja toiminnasta kerrotaan huoltajille syksyn alussa esiopetuksen vanhempainillassa sekä esiopetuksen vuosisuunnitelmassa. Opiskeluhoitopalveluiden periaatteista ja toiminnasta tiedotetaan tarvittavia yhteistyötahoja.

5.2 PERUSOPETUKSESSA

Kouluissa tehdään moniammatillista yhteistyötä monien verkostojen kanssa yhteisöllisesti ja yksilökohtaisesti.

Hyvinvointi- ja nuorisotoimi on vahvasti läsnä kouluarjessa ja koulunuorisotyöntekijällä on oma tila Taivassalon yhtenäiskoululla. Nuorisotyö tukee nuorten kasvua ja kehitystä yhdessä koulun kasvatuskumppanina. Nuorisotyö tukee koko yhtenäiskoulun yhteisöllisyyttä mahdollistamalla avoimia kohtaamishetkiä niin koulun tiloissa ja vapaa-ajalla kuin myös tarvittaessa digitaalisesti. Koulunuorisotyöntekijä on turvallinen aikuinen, jolla on aikaa kohdata yksilöitä ja ryhmiä kouluarjen keskellä. Nuorisotyö on myös ennaltaehkäisevää, yhteisöllistä tukea kouluajalla ja sen ulkopuolella.

Koulu vastaa yhteisöllisen ja yksilöllisen opiskeluhuollon periaatteiden ja menettelytapojen tiedottamisesta opiskelijoille ja huoltajille. Viime kädessä rehtori vastaa tiedonkulusta. Hän tiedottaa myös niitä yhteistyötahoja, joiden kanssa koulu työskentelee.

Opiskeluhuollon toimijat tiedottavat omasta tehtävänkuvastaan, saavutettavuudestaan ja yhteystiedoistaan oppilaille, huoltajille, opetushenkilöstölle sekä tarvittaville muille yhteistyötahoille. Koulu huolehtii opiskeluhuollon toimijoiden ajantasaisista yhteystiedoista koulun kotisivuilla.

Huoltajia, opetustoimen henkilöstöä ja opiskeluhoitopalveluiden työntekijöitä on osallistettu opiskeluhoitosuunnitelman laadinnan yhteydessä luonnoksen kommentoinnin kautta. Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa ja arvioinnissa voidaan osallisuuden lisäämiseksi hyödyntää sekä oppilaskunnan hallitusta, että koulun vanhempainyhdistystä.

Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) vastaa alueella sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta vuoden 2023 alusta lähtien. Perhekeskuksella tarkoitetaan palveluverkostoa, joka tarjoaa varhaista tukea sekä vastaa lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin ja avun tarpeisiin. Perhekeskus voi toimia verkostomaisena, fyysisessä toimipisteessä tai sähköisen perhekeskuksen muodossa.

Perhekeskus on yhteen sovitettu palvelukokonaisuus, joka sisältää lapsille, nuorille ja perheille suunnatun hyvinvointia, kasvua ja kehitystä edistävän toiminnan sekä varhaisen tuen, hoidon ja kuntoutuksen palvelut. Perhekeskuksen palvelut toimivat ja niitä johdetaan yhtenä kokonaisuutena.

Perhekeskuksen palveluverkoston kuuluvat:

- lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystalvelut, sisältäen opiskeluhuoltopalvelut
- järjestöjen ja seurakuntien toiminta ja palvelut
- varhaiskasvatuspalvelut, perusopetus ja nuorisopalvelut
- avoin kohtaamispaikka lapsille, nuorille ja perheille
- kuntien terveyttä ja hyvinvointia edistävä toiminta
- erityis- ja vaativan tason palvelut.

Soihtu-tiimi:

Sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi ja lastensuojelutarpeen arviointi toteutetaan Varsinais-Suomen hyvinvointialueella alueellisissa Soihtu-tiimeissä. Soihtu-tiimi koostuu monialaisesta sosiaalihuollon ja terveydenhuollon ammattilaisten joukosta, jotka yhdessä asiakkaan kanssa kartoittavat asiakkaan tilanteen ja ohjaavat oikeiden palveluiden piiriin. Soihtu-tiimi toimii yhteistyössä koulun henkilöstön kanssa niissä tapauksissa, jolloin koululla herää huoli oppilaasta. Koulu voi olla yhteydessä Soihtu-tiimiin mm. matalan kynnyksen ennaltaehkäisevissä palveluissa.

6. SUUNNITELMA OPPILAIDEN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

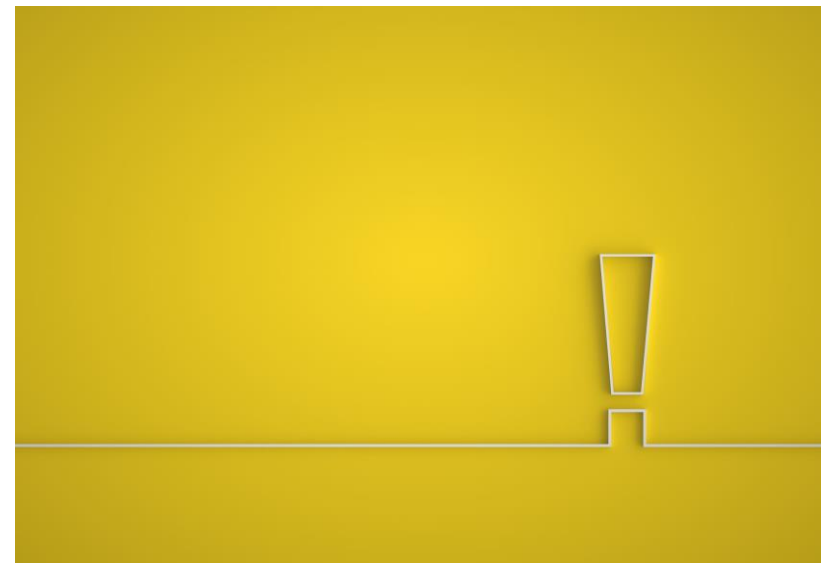
Opetussuunnitelmien perusteet esi- ja perusopetukseen ja lukiokoulutukseen sekä varhaiskasvatussuunnitelman perusteet lainsäädäntöineen velvoittavat lasten kasvuympäristöjen turvallisuudesta huolehtimiseen.

Perusopetuslain 29 §:n mukaan opetuksen järjestäjän tulee laatia opetussuunnitelman yhteydessä suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä toimeenpanna suunnitelma ja valvoa sen noudattamista ja toteutumista.

Yhtenäiseen toimintakulttuuriin kuuluu se, että kiusaamista, väkivaltaa tai häirintää ei hyväksytä missään muodossa eikä keneltäkään. Kiusaamisessa, häirinnässä ja väkivallassa on aina kysymys perus- ja ihmisoikeuksien loukkaamisesta ja siihen tulee puuttua välittömästi.

Taivassalon yhtenäiskoulun suunnitelman oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä on tämän opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä.

Taivassalon esiopetuksen suunnitelma kiusaamisesta ja sen ehkäisystä on tämän opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä.

7. KRIISISUUNNITELMA

Koulun kriisityön tavoitteena on tunnistaa kriisit ja toimia niissä nopeasti, tehokkaasti ja hallitusti.

Kriisisuunnitelman avulla koulu vahvistaa yhteisön ja sen jäsenten kykyä selviytyä vaikeista tilanteista ja siten myös tukea koulun henkilöstön jaksamista.

Kriisin selvittäminen koulutasolla on välttämätöntä, koska koulu on aina merkittävä paikka lasten ja nuorten elämässä.

Kouluyhteisö ja sen jäsenet voivat muodostaa vahvan suojaa ja turvaa antavan tuen kriisin kohdanneille.

Kriisisuunnitelman avulla koulussa voidaan vakavan kriisitilanteen sattuessa ryhtyä tilanteen vaatimiin välittömiin toimiin. Kriisisuunnitelma auttaa myös kohtaamaan oppilaiden, henkilökunnan ja vanhempien reaktiot sekä ohjaa tarvittaviin tukitoimiin.

Kriisisuunnitelman tavoitteena on estää kriisitilanteen psyykkiset ja fyysiset haittavaikutukset sekä säilyttää kouluyhteisön ja sen jäsenten toimintakyky. Tavoitteena on myös tukea aikuisten ja lasten toipumista sekä vahvistaa yhteisön ja sen jäsenten kykyä selvitä vaikeista tilanteista.

Taivassalon yhtenäiskoulun kriisisuunnitelma on tämän opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä.

Taivassalon varhaiskasvatuksen kriisisuunnitelma on tämän opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä. Varhaiskasvatuksen kriisisuunnitelma koskee myös esiopetusta.

8. POISSAOLOIHIN PUUTTUMISEN MALLI PERUSOPETUKSESSA

Opetuksen järjestäjällä on velvollisuus seurata oppilaan poissaoloja ja ilmoittaa luvattomista poissaoloista oppilaan huoltajalle.

Myös ns. luvalliset poissaolot voivat olla huolta aiheuttavia ja niissä toimitaan myös mallin mukaan.

Luvattomiin poissaoloihin tulee aina puuttua myös oppilashuollollisin keinoin ja pyrkiä yhteistyössä huoltajan kanssa turvaamaan oppilaan koulunkäynti.

TAIVASSALON YHTENÄISKOULU

Poissaoloihin puuttuminen

Huoltaja ilmoittaa oppilaan poissaoloista ennen ensimmäisen oppitunnin alkua Wilmassa tai puhelimitse. Huoltaja anoo lupa-ajan poissaolon aina etukäteen vapaamuotoisella hakemuksella max 3 vrk pituisen vapaan luokanopettajalta. Yli 3 vrk poissaolo anotaan rehtorilta. Anomus tehdään Wilmasta.

Oppilas/huoltaja selvittää tehtävistä/läksyistä poissaolon aikana ja huolehtii niiden tekemisestä.

ENNALTA EHKÄISEVÄ
TOIMINTA

Oma opettaja seuraa säännöllisesti oppilaidensa poissaoloja.

Kodin ja koulun välillä ylläpidetään sujuvaa yhteistyötä.

Oppilaan koulunkäyntiä, ja osallisuutta tuetaan.

HUOLI PUHEEKSI

Oppilaan poissaoloista herää huoli koulussa tai kotona.

Oma opettaja keskustele oppilaan kanssa asiasta ja on yhteydessä huoltajiin.

Oppilashuoltohenkilöstöä konsultoidaan matalalla kynnyksellä

YLI 30 H

Kun huolta herättäviä tai luvattomia poissaoloja on yli 30h. Opettaja tapaa huoltajan koululla ja tehdään kartoitus poissaolojen syistä. Asia käsitellään oppilashuoltoryhmän palaverissa.

Sovitaan toimenpiteistä, yhteistyötahoista ja vastuuhenkilöistä

YLI 50 H

Poissaoloja yli 50h. Opettaja kutsuu koolle monialaisen asiantuntijaryhmän palaveriin, jossa pohditaan puuttumisen keinoja.

Sovitaan seurantapalaverin ajankohta, tukitoimet koulussa ja vastuuhenkilöt

Sosiaalihuoltolain mukaista yhteydenottoa harkitaan tilanteesta riippuen.

POISSAOLOT JATKUVAT

Mikäli poissaolot jatkuvat tukitoimista ja seurantapalavereista huolimatta on opettajalla velvollisuus tehdä sosiaalihuoltolain mukainen yhteydenotto tai lastensuojeluilmoitus konsultaation pohjalta.

Ilmoituksen taustalla on huoli poissaolojen aiheuttamasta syrjäytymisriskistä sekä normaalin koulunkäynnin ja kehityksen vaarantumisesta.

9. OPISKELUHUOLTOSUUNNITELMAN SEURANTA JA OMAVALVONTA

- Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä oppilaitoksen sijaintikunnan opetustoimen sekä sosiaali- ja terveystoimen kanssa opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 26 §)
- Opiskeluhuollon toimintaa arvioidaan alueellisesti (alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä) sekä paikallisesti kasvatuksen ja opetuksen ohjausryhmässä ja oppilaitoskohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä.
- Hyvinvointialue ja opetuksen järjestäjä vastaavat yhdessä opiskeluhuollon kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.
- Arvioinnissa käytetään apuna seudullisia ja paikallisia hyvinvoinnin seurannan mittareita, kuten mm. Move-mittausten, kouluterveyskyselyiden, Kiva-koulu kyselyiden ja oppilaiden hyvinvointikyselyiden tulokset opiskeluhuollon tarpeiden arviointia varten.
- Keskeisistä tuloksista tiedotetaan oppilaita, huoltajia ja yhteistyötahoja.

10.LIITTEET